

Sygn. akt III KK 339/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **R. B. i A. E.**

skazanych z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 listopada 2022 r.,

wniosku obrońcy skazanego A. E. o wyłączenie sędziego,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt III KK 339/22.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej do rozpoznania sprawy o sygn. akt III KK 339/22 został wyznaczony sędzia Sądu Najwyższego Marek Motuk.

W dniu 19 października 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek adw. P. K. obrońcy skazanego A. E. o wyłączenie SSN Marka Motuka od udziału w rozpoznaniu wskazanej sprawy z uwagi na istnienie okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności, które wynikać mają z faktu, iż ukształtowanie procedury powołania tego sędziego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, dokonanego na podstawie postanowienia Prezydenta RP w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie

określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), prowadzi do powstania po jego stronie „niewzruszalnego domniemania braku instytucjonalnych gwarancji niezawisłości i bezstronności, powodując brak zdolności sędziego do orzekania w każdej rozpoznawanej z jego udziałem sprawie, pomimo formalnego posiadania sędziowskiego *votum*”. Na poparcie swego wniosku obrońca przedstawił zapatrywania w przedmiocie relacji między przepisami art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym a poglądami wyrażonymi w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 oraz zawartością normatywną art. 41 § 1 k.p.k. Ponadto, w uzasadnieniu wniosku obrońca przywołał orzecznictwo ETPCz i TSUE, podkreślając jego znaczenie dla analizowanego w wystąpieniu zagadnienia.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Przedmiotowy wniosek zasługuje na uwzględnienie. Słusznie jednak stwierdzono już w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22, że na gruncie wyłączenia sędziego, o którym stanowi art. 41 § 1 k.p.k. nie można przyjmować, iż brak jest zdolności sędziego do orzekania w każdej sprawie rozpoznawanej z jego udziałem, jak to czyni obrońca, ponieważ postępowanie oparte o tę regulację odnosi się do konkretnej sprawy.

Nie budzi wątpliwości, że sędzia Marek Motuk został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na podstawie postanowienia Prezydenta RP w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie określonym przywołaną wcześniej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Na wadliwość tej procedury wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym w przywołanych we wniosku obrońcy uchwałach.

Podzielić też należy zapatrywania prawne wyrażone we wskazanym postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22, którym - na wniosek tego samego obrońcy - uprzednio wyłączono od udziału w sprawie o wskazanej sygnaturze akt innego sędziego Sądu Najwyższego, powołanego na urząd sędziego tego Sądu również z udziałem kwestionowanej Krajowej Rady

Sądownictwa. Słusznie podniesiono w tym orzeczeniu, że przepis art. 41 § 1 k.p.k. musi być wykładany w taki sposób, aby gwarantować stronie prawo do rozpoznania sprawy przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą. Uwzględnić należy zatem to, czy rozpoznanie sprawy przez określonego sędziego będzie stanowiło o realizacji standardu niezależności i bezstronności, który jest gwarantowany przez przepisy art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 EKPCz i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Złożenie wniosku o wyłączenie sędziego SN Marka Motuka z powołaniem się przy tym na treść wyroku ETPCz z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce oraz kolejnych orzeczeń Trybunału świadczy o tym, że strona dostrzega wady w procedurze powołania na urząd sędziego, które będą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPCz, gdyby w składzie rozstrzygającym sprawę zasiadał tenże sędzia.

Pogląd ten zasługuje na akceptację. Każdy polski sąd jest bowiem związany dokonaną przez ETPCz wykładnią standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 EKPCz, a to nakazuje przyjmować, że orzekanie sędziego Sądu Najwyższego powołanego do tego Sądu w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz, jak również standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

W konsekwencji, kierując się koniecznością zapewnienia stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą (art. 6 ust. 1 EKPCz) oraz w celu ochrony Skarbu Państwa przed ewentualną odpowiedzialnością odszkodowawczą, należało wyłączyć od rozpoznania przedmiotowej sprawy sędziego SN Marka Motuka. Podzielić też należy stanowisko obrońcy, że wejście w życie przepisów art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym nie może prowadzić „do obniżenia standardu dopuszczalności badania bezstronności (...) sędziowskiej oraz określenia skutków ich braku, wypracowanego w orzecznictwie TSUE i ETPCz” (tak też w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22).

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak na wstępie.

[as]

